

L'ESQUEVELLA DE LA TORRATXA

- A l'escola estem molt contents. Es diu que després de les divisions hi aniran les multiplicacions, i al final hi haurà un tortell com a repartiment de premis.

Toros Monumental

SIS SOPERBS TOROS

DE
MIURA

per el diumenge, dia 1 de setembre pels celebrats

Manolo
Pepe Bienvenida

FRONT A FRONT

Entrada 2'50 ptes.

Ganiveteria ARTERO

REGISTRADA

Casa assortida en tota mena d'eines de tall del ram per-ruquer. -:- Especialitzada en el buidatge de navalles i ajustament de màquines barberes.

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) **BARCELONA**

TEATRE COMIC EXIT EXIT

de la revista d'estiu de Campúa i Hurtado i música del mestre Dotres Vila,

Miss-Miss

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINARIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7-Festius de 11 a 1 - Tallers, 29. entl.

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

ARMERIA
RADIOS
VARIES
MARQUES

ESCOPETES DE CAÇA

VENDES AL COMPTAT I A TERMINIS

RADIO SALMERON

SALMERON, 105 - BARCELONA - Tel. 78280

Es sol.liciten agents

CINE TALIA

JUVENTUD TRIUNFANTE

en espanyol, per Ramon Novarro

EL GRAN DESFILE

nova versió sonora, per Jhon Gilbert

EL HOMBRE LEON

en espanyol, per Buster Krable

REVISTA I DIBUIXOS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
B A R C E L O N A

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pessestes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessestes

¿Com defensarem Barcelona?

NA d'aquestes darreres tardes passejàvem pel port.

S'hi sentia l'estiu d'una manera meravellosa. A la Porta de la Pau hi havia un gran tràfec. La gent prenia embarcacions per anar als banys de la Barceloneta o per donar un tomb pel port, pel nostre gran port que costa tants milions. L'estiu és

alegre. Però l'alegria, que va de bracet amb l'estiu, va anar desapareixent a mesura que s'anava allargant la nostra passejada, i la visió del port de Barcelona se'ns oferia sencera.

Molls sense un vaixell ancorat d'un cap a l'altre. Uns petits grups de velers al cantó nord; els vaixells d'algunes companyies, que reposen a la banda del Vulcà. I després un vaixell ací, un altre vaixell allà, però pertot una gran sensació de buit i de paralizació.

—«¿Aquest és el port de Barcelona d'algun temps?» —ens dèiem, mentre caminàvem.

Feia uns dies que havíem llegit que un dels tallers més grans del nostre port havia acomiadat 300 obrers. Ara el port ens oferia una visió d'atur desoladora. I anàvem pensant que —malgrat que les circumstàncies actuals del món també hi col·laborin— la guerra que, fa temps, mina la vida de Barcelona va sortint a la superfície.

¿Qui ignora que són moltes les indústries que han deixat la nostra ciutat per anar-se'n a llocs més tranquils? ¿Qui ignora que la nostra Universitat, abans gairebé la primera en prestigi i alumnes, ha tingut una gran davallada? ¿Qui ignora que molts estrangers dels que portaven diners, no dels que vénen a fer-n'hi, no han volgut saber res de la vida revolta de Barcelona? ¿Qui no sap que molt comerç ens ha deixat i que altre ens envaeix?

¿Culpa de qui?

Gent de dintre i de fora ens han promès la benaurança i tots ens han fet temptadors programes de felicitat i de progrés: tots han volgut espectacularment omplir les superfícies, però programa bàsic, de continuïtat, d'amor autèntic per a Barcelona, ningú no n'ha traspassat cap, a l'altre.

Hem fet exposicions, hem llençat diners a grapats, hem procurat donar la sensació d'un canvi, però, en el fons, el corc que rosegava la vida ascendent de la nostra capital ha anat fent de les seves, i el nostre port, i les nostres indústries, el nostre comerç, i la nostra Universitat, han anat davallant, han anat davallant...

No hi ha discurs polític, ja dels ací, ja dels que vénen, que no ens canti l'amor.

Cap agrupació política de les que ací actuen, no s'oblida de dir que labora per

la nostra grandesa. Cal suposar que els que vénen a Catalunya d'altres llocs no poden veure la terra que els nodreix com a terra marastre. Però, malgrat tot això, la profunda crisi que travessa Barcelona és patent.

¿Se'ns objectarà que en l'actualitat la crisi és general? Respondrem que n'estem assabentats. I que la crisi de Barcelona, a la qual ens referim, és una crisi especial seva: una crisi pròpia dintre la gran crisi general.

¿Que aquesta crisi no s'ha pogut evitar, car els factors que l'han portada han estat molts?

Anem a això, precisament: a deixar constància que la crisi que Barcelona té pròpia, dintre la gran crisi del món, s'ha produït entre discurs i discurs dels qui l'estimen, entre actuació i actuació dels qui la dirigeixen, entre lluita i lluita dels qui se la disputen per amor, entre baralla i baralla dels seus més apassionats salvadors.

Ací, davant la realitat del nostre port desert, contemplant l'atur tristíssim que ens mostra la nostra passejada, quantes coses se'ns fan presents! I quantes figures ens treuen llur rostre a la memòria i ens fan recordar actuacions ben divergents, les de cara a casa i les de cara allà, les que havien de passar pel registre barceloní i les que havien de servir per a altres llocs! Quanta gent veiem que ha estat «jo, jo, i sempre jo» davant la direcció de la vida barcelonina! Quantes agrupacions se'ns presenten francament pertorbadores, lladremaneres o aprofitades! Sentim anys i anys de política feta amb els peus, ací, i amb el cap al negoci propi. Palpem anys de govern, passats amb l'alegria de qui té a tota hora l'auto de la ciutat a la porta i les amigues fàcils, donada la situació. Recordem moltes «odes a Barcelona», mentre l'abandó i la incapacitat fenellaven tot el que es feia.

Tothom, absolutament tothom, ja quan ve a la ciutat, ja quan us en parla des de dalt, la seva primera paraula és una paraula d'amor per a la nostra gran urbs: «Aquesta magnífica Barcelona, glòria i orgull dels catalans».

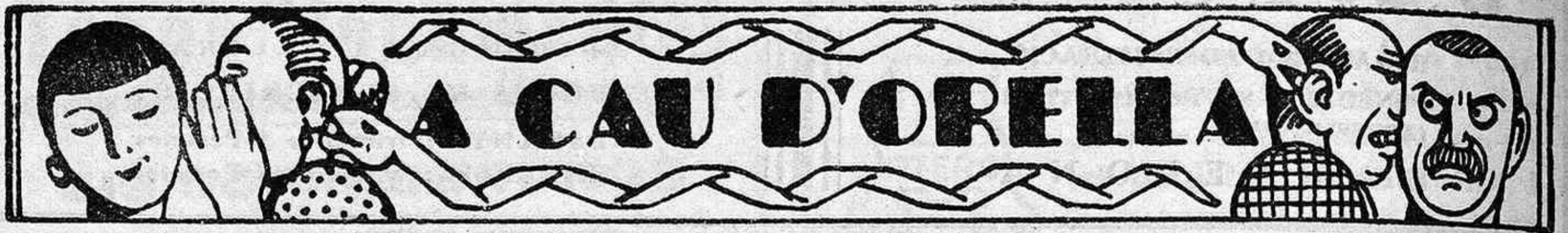
Però Barcelona llangueix entre tant amor; passa la seva crisi pròpia, i l'altra crisi, voltada d'estimació i de partits que, segons diuen, no fan res més que pensar amb la seva prosperitat, el seu progrés.

¿Què s'hauria de fer per a defensar Barcelona, més enllà de tantes promeses, tants discursos i tants programes? Estimar-la de cor i no estimar-la de boca. Posar gent preparada davant la seva administració. Procurar que se'n parlés menys i que se'n tingués més cura. No fer-ne un botí de partits, sinó una ciutat de catalans.

Quin programa més difícil! Quina utopia tan extraordinària!

Dos vaixells abandonen el nostre port i deixen una estela de fum entre el mar i el crepuscle. El parc de Montjuïc encén els seus llums simultàniament amb els de la ciutat.

Deixem els molls sentint el pes de l'ombra damunt les espatlles!

Els idealismes de la guerra

El senador nordamericà Nye és un home franc. El «Paris Soir» ens ha portat unes seves confessions amb referència a l'entrada dels Estats Units a la Gran Guerra.

Aquestes confessions són brutals, són crues, però, malgrat d'ésser sabudes, sempre està bé que tot un senador nordamericà les confirmi amb la seva signatura.

«¿Per què els Estats Units, feren la guerra en 1917? Els Estats Units començaren per vendre als aliats armaments i material de guerra. Després els vàrem deixar diners perquè anessin comprant. Finalment, i en comprendre que perdríem els diners si els aliats perdien, prenguérem part a la guerra per a fer-los guanyar. Tot això amb un resultat dolent, car ni guanyant, els aliats no han pagat els deutes.»

Aquest fou l'idealisme d'una campanya. Allò de la civilització i el progrés foren falòrnies! ¿Què replicarien a això —si poguessin contestar— els mils i mils de nordamericans morts en els fronts de guerra? ¿Que hi deuran dir, quan se n'assabentin, els qui quedaren orbes o baldats per a sempre?

Els diaris de la veritat

Diu «El Matí»: «Les Esquerres, des que per voluntat de l'opinió foren allunyades del poder, no paren de maniobrar sense el més petit respecte a la veritat i a la legalitat». I «El Matí» acusa els altres de dir mentides!

Diu «El Debate»: «La Esquerra se opone al carnet electoral. Fué suya la idea, pero ahora, ante la proximidad de las elecciones, lo considera antidemocrático». Un altre diari que també sempre parla de la veritat.

El senyor Bausili i l'estadística

Tothom sap el fervor amb què el senyor Bausili s'ha pres l'Estadística: els seus darrers articles ho demostren. Dades per aquí, dades per allà.

Els amics que volen que els senyor Bausili els escolti amb atenció han de parlar-li d'estadística.

—¿Sap qui va fer el primer cens al món? —li preguntava l'altre dia un conegut.

—No! —El senyor Bausili confessava amb recansa la seva ignorància.

—Doncs fou David! —li responia el conegut—. I en fer-lo va batre un rècord. Féu un cens d'un milió tres-cents mil homes de Judà i d'Israel en nou mesos i vint dies. Ara Mister Stewan fa als Estats Units un cens especialíssim. —El senyor Bausili escolta amb gran atenció; veu tema per a un futur article —que serà també un «first census», un primer cens, com el de David, per les coses que s'hi preguntaran—. Mister Stewan passarà als 120 milions d'habitants dels Estats Units, 120 milions de paperetes preguntant-los els seus

secrets. Aquest cens serà fet en vuit dies gràcies a 100.000 empleats que s'hi posaran (Mister Stewan en diu «enumerators»), màquines de càlcul i classificació ultramodernes. —El senyor Bausili calcula la gent que la Lliga podria ficar a l'Ajuntament i els contractes que es podrien fer de maquinària. El conegut continua parlant del cens, sense parió, que Mister Stewan fa als Estats Units, i d'uns qüestionaris d'una perfecta indiscreció. El senyor Bausili perd el món de vista. Rècords així, els va poder fer David a Judea i a Israel i Mister Stewan als Estats Units, però, ai las! el senyor Bausili no els pot fer a Barcelona.

Un gran sospir obra una esquerda a la conversa.

Cercant comentaris que siguin possibles

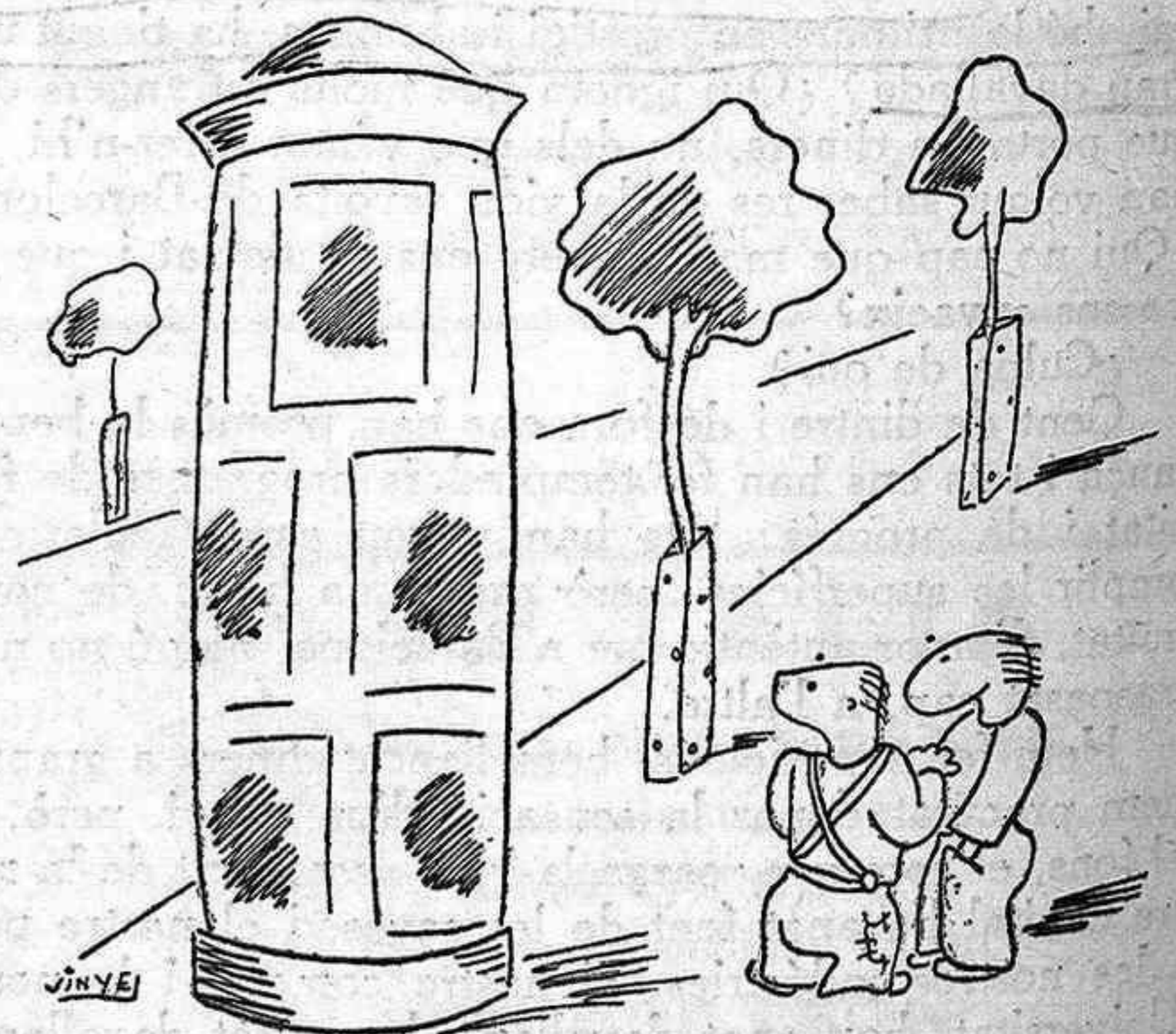
Els nostres dibuixants Tísner i Eşcobar es pasaren uns dies dient-se fàstics. Es divertien així, per no saber què fer. També nosaltres ens dediquem a comentar coses que no comentariem sinó fos per allò que cal aferrar-se al que és comentable. Quan ja ni es pot dir que les pel·lícules que fa l'Alady són dolentes!

A la secció: «Vida Religiosa i Acció Catòlica» de «El Matí» es llegeixen unes proses d'un tal A. de Montclar —sotana pura—, que són tendres com una escarola tendra. Porten un nom comú: «Petites moralies». Nosaltres ens hi hem engormandit.

La darrera «petita moralia» és un idil·li entre una miossotis i una fada-libèl·lula que «es gronxa damunt d'una tija gentil de lliri al fons d'un gorg blau».

L'idil·li es descabdella així. Parla la Miossotis; la Fada-libèl·lula contesta:

—«Puja, oh formosa, a reposar damunt les meves fulles irisades.»

—¿Un anunci del capell de darrera moda?

—No; una propaganda de l'anar sense capell. Tot torna i tot canvia.

—Baixa a fruit de la vida deliciosa del gorg on n'emmirallo.

—Puja que l'abisme em fa basarda.

—Baixa que el sol em cremaria les ales.

—Puja.

—Baixa.

Mentre estaven amb això del «puja» i «baixa» la miossotis va caure i s'esmicolà entre les «espases de cristall fos del gorg». La fada-libèl.lula, en veure-la caure, li va dir «No m'oblidis», com aquell que li diu: demà m'afaitaràs!

La conclusió de tot això és meravellosa i més barrejada que un coctel: —O amor! Amor-sang, Amor tràgèdia! Sempre la teva mateixa història, al cel, al calvari, a tot arreu, cantada per astres i núvols i cuques i flors. O Amor, sempre víctima!»

Ves per on el cel i el calvari tenen a veure amb el «puja» i «baixa» i amb el no m'oblidis i la libèl.lula fada!

Carai! Carai!

Política des de la trona...

Política des de la trona i política des d'on es pot. L'Església, d'un temps en aquesta part, és un club polític. Les fulles dominicals, uns setmanaris de teorització dretista.

Copiem de la «Hoja Dominical» que publiquen els «Padres Dominicos» per repartir-la en llurs esglésies: Ho copiem sense traduir-ho: no volem que perdi el sabor:

—«El Ayuntamiento de Madrid ha acordado que sin perder momento vuelvan a encargarse las Hijas de la Caridad de la Administración del Asilo de la Paloma.

Razón: que a los pobres asilados les es indispensable el amor de esas santas mujeres, y no sólo para consuelo de su orfandad, sino para que no les coma la mugre. No pueden ni mudarse de ropa interior, porque nadie se preocupa de ellos. Y es que la democracia es sucia, y desde que el régimen democrático penetró en el Asilo de la Paloma, los asilados no tienen camisa que ponerse.

Ese desorden —dijo ayer el señor Salazar Alonso— no se ha padecido en los establecimientos benéficos de las Diputaciones, porque allí se han mantenido en sus puestos dichas Hermanas.

Hay que reconocer ahora, y lo reconocemos en público, que uno de los defensores de las Hermanas de la Caridad fué el gestor doctor Ovejero, socialista; pero con espíritu de justicia y sentido común, como una excepción en la turbamulta demoleadora.

En el Ayuntamiento no hubo quién lo tuviera, y por eso fueron arrojadas violentamente las monjas del Asilo de la Paloma. Menos mal que para demostrar lo que es el régimen laico, como lo ha demostrado ese abandono de los asilados mugrientos.

¡Pobrecitos muchachos, a los que se enseñaba a levantar el puño y se les quitaba hasta la camisa que llevaban puesta!

Pero la democracia administra con ese espíritu de filantropía, que la pinta, para que nadie lo dude, tal como es: halgazana y sucia.»

! pensar que són tantíssims els eminentes teoritzadors del catolicisme que ens diuen que «el catolicisme és una gran democràcia»!

Allò que diem, precisament avui

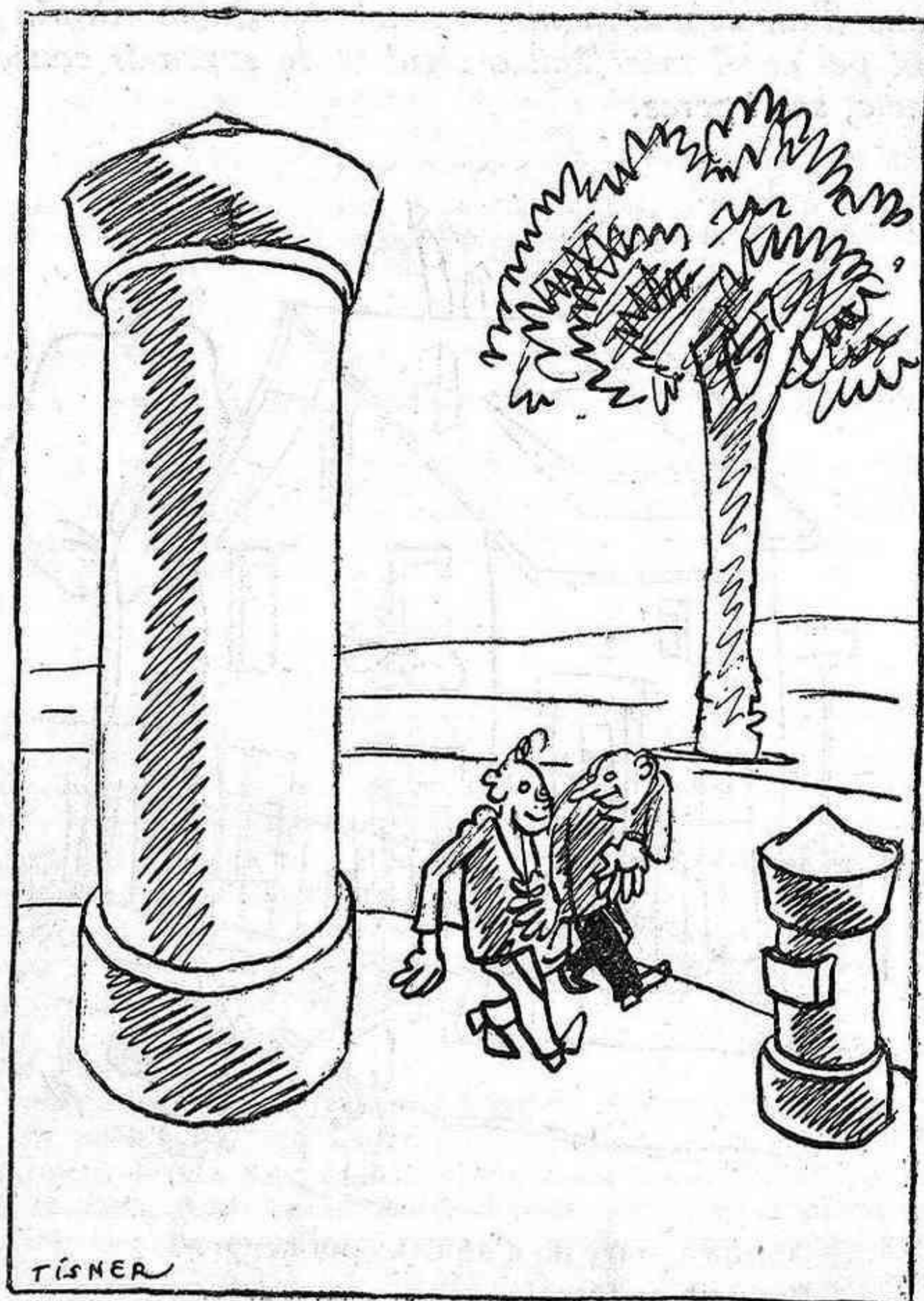
Joan Pic i Pon, en nom propi i en el dels seus correligionaris ens diu el que ha fet Lerroux per Catalunya.

—«Hace cuarenta años que Lerroux llegó a Cataluña, ya en función de ciudadanía, reuniendo en torno suyo al pueblo, en petición de justicia por extralimitaciones ejecutivas. El llevó el nombre de Montjuich de punta a punta de España, exigiendo él, agitador de multitudes, que no hubiera para los delitos y su enjuiciamiento más que la estricta aplicación del Código.

»Su actitud autonomista, apoyada además por su inmenso amor por Barcelona y en su honda devoción por Cataluña hace que no sólo con prestación personal sino con la moción de su partido, apoya e impulsa Lerroux, todas las demandas catalanas, políticas o económicas, de sentido ciudadano o de utilidad barcelonesa.

»No hay acción catalana que Lerroux no secunde. No hay alto empeño barcelonés en el que Lerroux no colabore.

»La ascensión de Cataluña había sido paralela a la ascensión de Lerroux. Cataluña tenía su autonomía y Lerroux la presidencia del Consejo de Ministros. Lerroux hizo honor a su alma. Lerroux acentuó su sentido político. El Estatuto continúa. La Generalidad continúa. Cataluña nunca agradecerá lo suficiente al actual jefe del Gobierno la aplicación que ha hecho en ella y para ella de su gran inteligencia y de su gran humanismo.»

—Renoi, això del carnet electoral...

—Què?

—Que els fa «botar.»

Apunts de Carnet

1.—El tradicionalismo, en Cataluña, va a reanudar su cruzada.

¿El «tradicionalismo»? ¿Què és això?

2.—El senyor Jesús Ulled ha fet un gran discurs al Somorrostro. I ha dit als qui l'escoltaven: «Quan he estat fora de Barcelona, honorat per la confiança del nostre cap, m'he recordat molt de vosaltres.» Els del

Somorrostro s'ho han cregut i han ovacionat Jesús Ulled.

3.—Agustí Escllassans parla en «La Veu de Catalunya» del «Libro Segreto», la darrera obra de Gabriele d'Annunzio. I diu: «Libro Segreto» ha estat posat immediatament a l'Index pel Vaticà. Respectant ortodoxament la decisió de Roma, confessem que no havem trobat en el llibre res de molt pecaminós.»

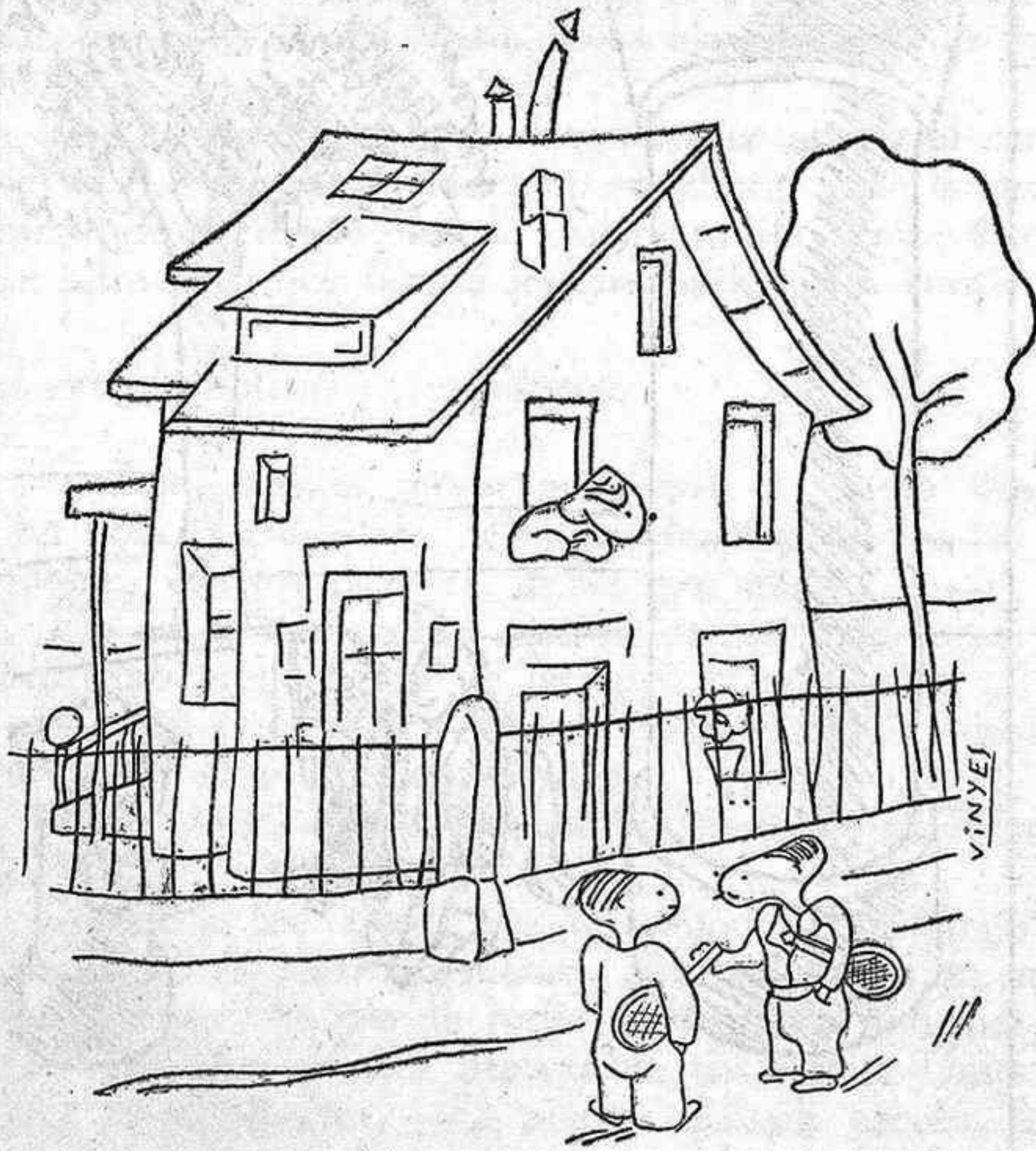
D'això se'n diu saber matisar.

GLOSSARI

La tragèdia de les mitges

Aquesta setmana puc ben dir que he trobat la terra de fer pipes. Estava tot consirós pensant de quin pa faria sopes, quan la rebuda providencial d'un anònim tan lacònic com expressiu, em dóna tema per escriure per a algú més que jo mateix, el linotipista i el censor.

La missiva deia, ras i curt: «¿A vostè, les dones li plauen amb mitges o sense mitges?». La pregunta és ben clara i s'ha formulat en tots els tons infinitat de vegades. El que no és tan clar, sobretot per a qui em conegui, és que jo sigui el sotmès a aquesta mena d'interrogatoris. Si jo fos dels aprensius, dels quals parlava dues setmanes enrera, o tingués al meu càrrec un "fielato" per a no deixar passar gat per llebre, m'esveraria, i com fan més de quatre que no veuen un bou a dues passes i en canvi es vanten d'endevinar les intencions d'un espiadimonis, davant del dubte, tiraria al dret pel camí més fàcil o sigui el de suprimir causa i efecte, sac i peres.

—Aniràs al parc un d'aquests diumenges?

—Estic tip de feres!

—Mira que hi haurà exemplars zoològics molt distinguits!

No és aquest el meu cas. La forma, però de com m'ha estat adreçada la pregunta, convida a filosofar, que és la manera més econòmica i confortable de passar l'estona sense exposar-se a res, o sigui un sistema com un altre de matar hores, ja que no es pot matar tot el que és gras. No se'm diu si prefereixo les dones amb mitges o amb sense, la qual cosa significaria elecció, sinó si em plauen més d'una manera que d'una altra, cosa que val tan com la demanda d'un parer. Jo, francament, sóc el més modest per a opinar en aquests casos, sinó d'agudeses, compromesos. Dins de l'estadi de la literatura catalana hi ha precisament algun escriptor meritíssim que és l'àrbitre i el definidor de tot el que fa referència a camises, colls i punys, pijames i altra roba interior, com també de l'art de captenir-se en equilibri i de saber fer us adequat de la cullera i de la forquilla. Jo, pobre de mí, en aquesta mena d'afers faig com un parent meu, que, en preguntar-li el sastre com volia un gec que li havia encarregat, va contestar-li: —Que me l pugui posar!

Diré, de totes maneres, que partidari com sóc de corregir en el que calgui la naturalesa i la bona presentació de les coses que han de satisfer tan els sentits com l'esperit, prefereixo que les dones portin mitges. Les mitges, des de temps remots —és a dir des que es coneixen les mitges— han estat un incitant i un atractiu a benefici dels espectadors, però també, principalment, de la dona mateixa. Unes cames nues, per ben fetes que siguin, inspiren admiració. Unes bones mitges provoquen, atrauen, exciten i constitueixen al capdavall, o al capdamunt, una mena l'esquer que les dones farien bé de no negligir. Si reculem en els nostres records d'adolescent, la primera anècdota picant que ens vindrà a la memòria serà la d'unes mitges, sentació de les coses que han de satisfer tant els sentits ra que siguin llises, reixades, brodades, o d'aquelles amb amples ratlles de colors, que precisament en deien «mitges de fer patir».

Els fabricants i venedors de mitges s'esglaien i es desesperen pel boicot que les dones fan a l'article. Cal que tinguin paciència, car el no portar mitges és una moda i les modes passen per a reprendre modes passades de moda. En el temps dels apòstols, per exemple, era costum de rentar-se els peus abans de menjar; ara, hom es renta les mans. Ara hi tornem.

De tota manera, el temps esmerçat en fer dejunt de mitges no haurà estat perdut. La depilació, el massatge i, sobretot, l'aigua i el sabó, hauran conegut regions per ells fins ara ignorades. Perquè, diem-ho tot, les mitges, com els guants, com certes ensenyes, vestits llampants i quincalla honorífica, servien sovint de tapabruts.

PANICAL

Esports

Cronòmetre

El campionat català de futbol

Diuenge començarà el campionat de Catalunya, el qual per disposició de la Federació Nacional ha passat enguany de campionat regional a competició preparatòria per a la copa d'Espanya amb imposició d'un descens automàtic que anul·la les promocions que tanta vida donaven als clubs de segona categoria i fins als cuistes de la primera. Avui, per ordre de classificació al darrer campionat regional, i després de la promoció darrera, Barcelona, Sabadell, Júpiter, Espanyol, Girona i Badalona constituïran el grup O de la Primera categoria.

El Barcelona i l'Espanyol en mans de dos nous entrenadors i amb elements de vàlua a l'equip, lluitaran per al títol de campió.

Creiem, però, sense que se'ns pugui dir que mirem les coses des d'un punt de vista barcelonista, que el Barcelona amb el conjunt de l'any passat, més bregat en les lluites i en mans ara d'un entrenador entès com pocs, no té enemic a Catalunya. Podrà perdre a la Creu Alta davant d'un Sabadell tot coratge i rapidesa i a Can Ràbia amb un Espanyol refet i amb ganes de vèncer-lo, però lògicament, si la lògica és possible en competició futbolística, passant per una classificació per punts, el Barcelona és l'equip que a cop d'ull sembla probable campió del torneig inicial de la temporada.

Espanyol i Sabadell lluitaran per al segon lloc. L'espanyol que l'any passat es classificà en quarta posició, té, avui, un bon conjunt. Si a l'hora de jugar tenen valentia i són prou ràpids els seus davanters, és possible que aquest quart lloc sigui enguany un segon i que d'ací a un any ja tingui per al campionat de 1936-37 el conjunt de condicions de fer perillar el títol i d'ésser un seriós candidat front a front del Barcelona.

Creiem que el Sabadell, finalista del campionat d'Espanya, és equip per a vèncer el Barcelona i fins l'Espanyol i que fins podria ésser campió si davant del seu joc coratjós els

Altaveu indiscret

Catalunya no és Campiona d'Espanya d'Atletisme, perquè la desgràcia li féu perdre uns punts estimables que han estat prou per a donar el triomf a Guipúscoa. Andreu, en caure accidentalment abans d'arribar vencedor dels 5.000 metres, i una lesió soferta per un altre corredor de la prova d'Esteeple Chase, han fet que perdéssim només per una diferència de sis punts el títol per equips.

Podem estar satisfets, però, de mantenir encara una superioritat ben palesa per damunt de les altres regions, puix que la classificada en tercer lloc (Castella) quedà situada a 32 punts dels nostres.

Lluís Logan reptà, no fa pas gaire temps, públicament, des del ring del Nou Món Martínez d'Alfara i Ignasi Ara, però sembla que Ara defuig el combat. Ara, que ha lluitat amb pesos migforts, reclama en canvi que Logan accepti combatre al límit de 73 quilograms, cosa que és impossible a Logan puix que n'hauria de perdre més de sis, i la pèrdua de pes que en un grau tan excessiu li restaria energies i facultats.

Continuem creient que Ara és un boxador de saló.

El Júpiter ha pescat un migcentre, nomenat Sánchez, que jugava en un club d'Aragó titulat «Discóbal». Aquest nou

dos equips de més antic historial a Catalunya no comptessin amb gent per fer joc mascle que a més de jugar a futbol tingues aquella rapidesa que es va imposant de dia en dia en el joc i que ha fet molts anys campió d'Espanya l'Atlètic de Bilbao i al Betis, de Lliga a la darrera temporada.

El Sabadell si topa amb un Barcelona i un Espanyol preparats com creiem que hauran d'estar-ho, potser s'allunyi un lloc més del títol de campió que aconseguí l'any 23. Porta algunes temporades amb el mateix conjunt i els conjunts arriben a gastar-se, encara que amb aquest mateix equip hagi arribat darrerament a finalista de la Copa.

El Júpiter, el Badalona i el Girona aguantaran una lluita aferrissada per a no descendir. El perill de la promoció automàtica és una amenaça temible.

Poc amics de fer pronòstics no volem dir per endavant qui d'ells té possibilitats de quedar a la cua. S'ha vist com el Badalona a punt de caure, cuista del campionat darrer, s'ha mantingut en el grup per damunt de tot i a desgrat de la dissortada actuació que forní en el campionat, defensant-se amb braó la promoció ha produït la sensació d'ésser un conjunt temible. Però el Girona ha apedaçat notablement l'equip i el Júpiter, que després de cedir jugadors notables als altres clubs ha cercat gent nova, té també un equip que millora notablement el de l'any futbolístic darrer i que, lògicament, hauria de quedar millor situat en el campionat d'ara.

Si bé és possible que Barcelona, Espanyol i Sabadell mantinguin aquesta posició en acabar la lluita, no ens veiem amb cor de pronosticar qui d'aquests altres tres clubs, Júpiter, Girona i Badalona, quedarà en darrera situació.

El que tenim al pas com a cosa transcendental del moment, és el començ de la temporada. Cal desitjar a tots els clubs que l'èxit els acompanyi en les actuacions i que el quicaiqui de la categoria per cedir el lloc, que ho faci bo i deixant un bon record dels seus mereixements perquè es vegi ben clar que un cuista de primera categoria pot ésser molt millor que el campió del grup seguidor, ascendit automàticament al grup dels escollits.

AQUELL

element actuà notablement davant el Barcelona el passat diumenge.

Cal reconèixer que el Júpiter és un dels clubs que té més la mà trencada a fitxar jugadors de rendiment efectiu, encara que siguin desconeguts.

Les sis hores que s'havien de córrer el passat dissabte a Reus, van ésser sospeses, i sembla que tampoc no s'arribaran a córrer les vint-i-quatre anunciades per a demà.

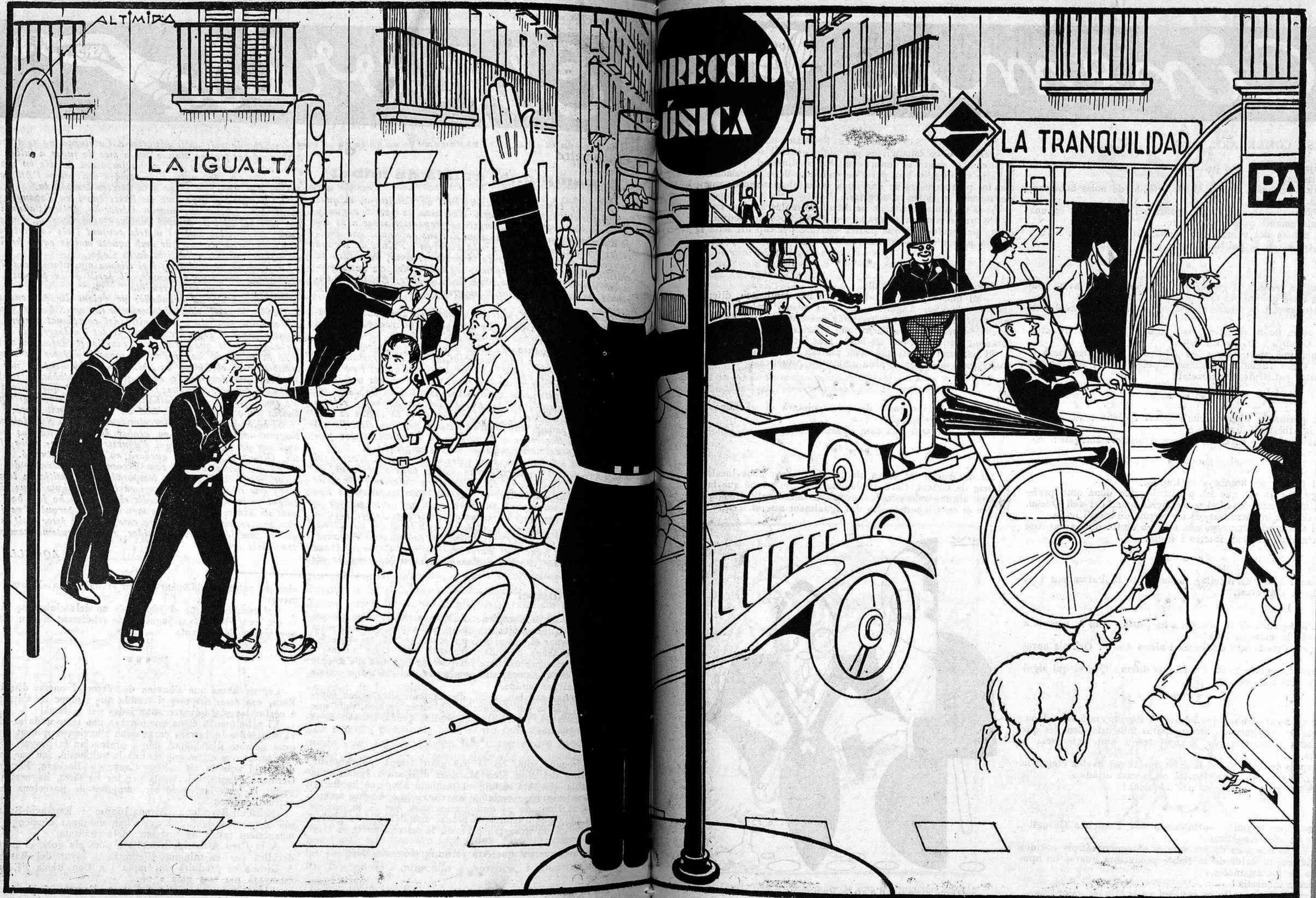
El velòdrom de Reus que portava una temporada excel·lent va suspendre la darrera cursa quan s'havien desplaçat a Reus gran nombre d'aficionats per a presenciar la prova.

Sembla que el fet que motivà la suspensió, fou que havent de córrer aquella nit a Reus Canyardo, Bachero, Ferrando i Germans Flaquer, anunciats per les sis tores, haguessin presentat la seva inscripció al campionat de Barcelona que es corria l'endemà.

Sabadell-Barcelona, Girona-Júpiter i Espanyol-Badalona són els partits de futbol que s'han de jugar diumenge. Setmanalment farem un pronòstic dels resultats.

A la Creu Alta siguin molts o pocs els gols, el partit es decidirà per la mínima diferència a favor del Barcelona. A Girona es produirà un empat i a Can Ràbia l'Espanyol guanyarà per tres gols a un.

Llancem un pronòstic a l'atzar. Veurem si els fets ens donaran la raó.

Aquest dibuix es va publicar... però... el reproduïm.

Cinema

NOTES I COMENTARIS

«Déjame Soñar», una pel·lícula de la Paramount estrenada al Colisèum.

Bonica pel·lícula d'estiu. Balls, efectes de noies boniques, fantasia.

«Déjame Soñar» no és una gran pel·lícula, però és una pel·lícula amable que es pot veure.

Les danses del ventall fan efecte. Ginger Rògers i Jack Oakie serveixen la pel·lícula amb gran consciència.

* * *

¿Qui no recorda el gos «Ritintín»? Sembla que aviat veurem un altre gos que es farà popular «Carky».

A Hollywood es tornen a posar de moda les pel·lícules de gossos.

Es parla també d'altres gossos, intel·ligents com un actor, «Bing Crosby» i «Kitty Carlisle».

Tenim poc afecte per a les pel·lícules de bèsties, però ja fets a veure filmades «bèsties», esperem veure què sortirà d'aquestes pel·lícules de novetat!

* * *

Ara parlariem d'en Cassimir Ortas i d'una seva filmació per a la «Ibèrica-Films». Però...

Fins els actors de cinema tenen protectors amagats!

* * *

«El Correo de Bombay» al Capitol.

Algú ens ha dit que les pel·lícules que dona amb preferència el Capitol, equivalen als melodramas del vell Odeon.

El Capitol, modernitzat, és un cinema de sang i fetge.

«El Correo de Bombay» són escenes dintre d'un tren. Allò que se'n diu: emoció, interès i lluita.

* * *

Baixa i alta: «L'Aguilar és baixa de la Paramount i és alta de la Universal».

* * *

En «Paquito», de la Warner s'ha promès amb la senyoreta Berta de la mateixa casa.

Alguns diuen: «Ja era hora» i altres diuen: Que els aprofiti.

Nosaltres, quan arribi l'hora, els direm: Que el qui sigui els faci uns bons casats.

* * *

Ha corregut la nova que la Gínger Rogers era a Barcelona. Hem fet indagacions, hem preparat fotògrafs, hem fet que els nostres repòrters es documentessin amb referència a l'«star».

Després de tot això, ha resultat que la qui havien cregut la Gínger Rogers era la telefonista de la casa «Ràdio».

¡Vejam si la contracten per a doblar!

* * *

Coses que llegim: —«Hablando con Francisco Gargallo, l'autor de «Sor Angèlica».

—«Yo no soy uno de los valores cinematográficos nacidos últimamente al calor de la fiebre productora que se ha apoderado de los españoles.»

Quanta modèstia!

¿Francisco Gargallo es creu un valor? Ja és valor!

* * *

Teoritzacions. Són també d'en Francisco Gargallo:

—«El público español, es por regla general sencillo e impresionable, siente el amor con una sublimidad que no se hallaría en ninguna otra parte del mundo y llega a apasionarse con los protagonistas de una obra, hasta el extremo de sentir sus mismas aficiones y alegrías.»

Ai sí un protagonista de pel·lícula té males aficions!

Un autor com en Gargallo, en altres llocs no podria escriure pel·lícules. El que podria escriure pel cap alt seria la segona part d'«El Secretario de los Amantes».

* * *

Encara més d'en Gargallo.

—«Mi nueva película: «El octavo mandamiento», diferenciándose de «Sor Angélica», tiene el mismo ambiente sentimental, aun cuando he de confesar que esta obra ha de llegar más al espectador, es decir, que todavía le llegará más al corazón, porque encierra un fondo más intenso y emotivo.»

Ja patiran! Consti que diem patiran i no patirem. Per la nostre part ja en tenim prou amb «Sor Angèlica».

* * *

Continua la incògnita de qui explotarà el «Fèmina» la temporada que s'apropa.

Es diu que serà una casa productora!

* * *

Es diu que aviat seran oberts per cinema nous locals al Passeig de Gràcia, Corts i Diagonal. Es diu també que faran cinema alguns music-halls; es parla del Moulin-Rouge, de l'Eden (i en Clapera?). Es diu igualment que el Teatre Es-

—¿Què me'n diu d'això de Pamplona?

—Que sembla una pamplina.

Croniqueta de la setmana

París. — «Uns lladres prefereixen unes ampolles de bon vi a unes quantes relíquies històriques.»

Els de Pamplona s'emportaren les relíquies històriques, i es begueren el vi.

* * *

Madrid. — «Hem admirat, com cal, l'efigie del senyor Emilià Iglésies, vestit d'ambaixador.»
Després d'això, el «día Lerroux» perd importància.

* * *

Roma. — «A primers de setembre el Papa, rebrà a Roma, la visita de 15.000 mutilats de la Gran Guerra.»
Es molt possible que aquesta concentració de víctimes de la follia humana, coincideixi amb una sortida de tropes vers Abissínia.

* * *

«El Profesor Kahus ha trobat un producte que fa créixer : la lactoflavina.»
El recomanem al senyor Noguier i Comet.

* * *

—«Un recaptador de contribucions, no sabent què embargar, tallà el cabell a l'esposa de l'embargat.»
Es d'una gran imprudència publicar aquestes coses.
Si ho llegeix en Chapaprietà!...

* * *

Barcelona. — Paraules de l'Irurita :
—«Jesucristo, en el Evangelio de hoy, cura a un sordomudo : pero ordenan a los que presencian el milagro que no lo

digan a nadie. ¡Qué ejemplo para nosotros, que publicamos los cuatro vientos o al menos dejamos que otros publiquen, el poco bien que hacemos!»
Quin gran moment de sinceritat!

* * *

panyol fluctua entre cinema i teatre, malgrat allò d'en Santpere. I es diuen encara moltes coses que no sabem si són fantasia o realitat!

El repertori M. de Miguel tindrà estrenes interessants.

—«El último contrabandista», escenari escrit expressament perquè s'hi llueixi en Miquel Fleta. La música és del Mestre Luna. Com a estrella femenina hi ha Joana Alcañiz.

—«El Gato Montés», filmació de la centenària sarsuela del Mestre Penella.

—«Marina», la genial creació lírica del Mestre Arrieta, amb un formidable repartiment.

—«Sangre de fuego», el primer film de cow-boys, realitzat a Espanya.

—«La Mujer que supo amar», un drama de tendreses i abnegacions infinites.

El repertori de la casa M. de Miquel, per a la propera temporada, és prometedor.

* * *

Corre la veu que volen deixar d'actuar com a empresaris els qui ho són del Maxim's i de l'Entença.

¿Sortirà gent disposada a explotar aquests cinemes? Explotar-los amb èxit, s'entén!

* * *

Els cronistes de cinema s'han d'aixecar de matí. Si algú els pregunta on van, contesten amb els ulls mig clucs : «Anem a proves».

* * *

L'Intim Cinema convertirà aviat el seu local, anàvem a dir allò de la «bombonera», però ara direm : en una mena d'arqueta hispano-àrab, amb incrustacions de vori tallat.

Yes!

* * *

Gairebé estan tancats en l'actualitat tots els cinemes de categoria.

Però tots ells es preparen activament per a la reobertura.

* * *

Ve el setembre, i amb el setembre ve l'obertura de la temporada oficial de cinema.

—¿Qui, ells? El colom de la pau el matarien encara que fos al «Tiro de Pichón.»

Comentari a una defunció:
—¿De què ha mort?
—S'haurà mossegat la llengüa!

* * *

Barcelona. — Sembla que la companyia d'en Clapera farà una temporada a l'Eden-Concert.
Arribarem a veure «L'Esbart de dançaires» actuar a «La Criolla»?

* * *

Madrid. — Els de «La Nación» volen que sigui revisat l'article de la Constitució que diu: «El Presidente de la República es el Jefe del Estado y personifica a la Nación.»
Deuen preferir que la personifiqui Goicoechea y Coscolluela.

* * *

Roma. — «Itàlia ha trobat solucions per l'atur obrer.»
No parlem de la guerra!

* * *

Barcelona. — Les lleteries fan barallar el senyor Jaumar i el senyor Huguet.
La llet no arribarà al riu.

* * *

Barcelona. — Alady, fent revista, pot passar com una mostra de fins on arriba la vulgaritat. Per ràdio és impossible.
Prou, Alady. Et parodem dient-te: ves a la...dy.

* * *

Madrid. — Paraules d'un «jove agrari»:
—«Quant d'enrenou. Vejam si se'm farà precís llegir alguna cosa d'aquest Lópes de Vega!

* * *

Madrid. — Diu «Ya»:

La cuina, puntal «del separatismo catalán».
Preparem-nos a veure declarades faccioses les mongetes amb llom i el «cocido» declarat obligatori a Catalunya.

* * *

Madrid. — Diu «Armando Guerra»:
«Pero si los gobernantes de los pueblos hubieran pensado y pensarán como yo, es muy posible que la humanidad entera no hubiera salido de las cuevas de los trogloditas.!»
D'això s'en diu sinceritat i cop d'ull!
¿Que qui és Armando Guerra?

«Salí en calesa...
Armando Guerra...»

* * *

Oviedo. — ¿.....?
Res... aquest nom és tabú!

* * *

Paris. — Paraules del Borbó a Romanones:

—«No crec possible el meu retorn per mitjans de violència ni tampoc per una consulta electoral. Però això sí,estic convençut que, un dia, qualsevol dia, un alcalde de poble, el primer alcalde de poble que es presenti, cansat del que esdevé,

es llençarà a proclamar la monarquia a la plaça del poble. Aquest fet correrà com a pólvora per tot el país i la monarquia tornarà a Espanya.»

Ves de què depèn el retorn de la monarquia. De la neurastènia de qualsevol alcalde de poblet!

* * *

Llegim:

«El senyor Pradera es va permetre en un acte públic fer una frase de mal gust amb referència a la bandera nacional. Cridat a declarar davant del jutge va sortir del tripijoc amb una combinació de paraules.»

Recordem que el senyor Pradera és membre del Tribunal de Garanties.

* * *

San Sebastià. — «El boxador Bo, passa al professionalisme.»
Si és Bo, ho comprenem!

* * *

Barcelona. — Un titular d'«El Noticiero»:
«Los frescos de la Capilla Sixtina.!»

Cal suposar que no és cap al·lusió als periodistes que feren un viatge a Itàlia.

* * *

Madrid. — «S'han presentat alguns casos de tifus.!»
Recordem una gran fórmula per a lliurar-se dels microbis:
Primer: Es fa bullir l'aigua.
Segon: Es filtra l'aigua.
Tercer: Es beu vi.

**Aquest número ha estat
visat per la censura**

—Diu que no caben a Itàlia!
—Si tots fan aquest embalum, no m'estranya gens!

TELÓ ENLAIRE

Abans, quan un cartell de teatre s'encapçalava amb aquests mots: «Grandiosa solemnitat artística», això volia dir alguna cosa.

Actualment, no vol dir res.

* * *

«Heraldo de Madrid» porta, de tant en tant, anècdotes de la gran Raquel Meller.

N'hi ha de tan grans com ella. Una de les publicades va passar ara fa uns trenta-cinc anys, quan Raquel actuava en el teatre del Duque de Sevilla. Aquesta «cupletera» feia aleshores un entreteniment que en deien: «La Palmatoria». En aquest entreteniment l'aristocràtica Raquel sortia amb una camisa, petita com un pàmpol, i cantava unes coses capaces de fer enrogir un carreter.

Uns del teatre, es van passar la nit dient coses a la futura glòria condecorada. A ella, no li va plaure. I, en acabar la seva actuació, embolicada amb un barnús i llençant paraules atrocinades, s'acará amb comentadors i, pinya ací, i pinya allà, va armar un escàndol dels que fan època, tant, que ella i els joves foren ficats dintre una berlina i portats a la Delegació de Policia. La Raquel, perdut el barnús en la baralla, va anar a la Delegació amb la camiseta fulla de pàmpol i tota la resta a l'aire. Els sevillans li van cantar una temporada parodiant «La Verbena de la Paloma»: «Y llévenla en berlina, na, na. Y llévenla en berlina, na, na, lejos a pasear.»

* * *

Un tal Angulo parla des d'«El Debate» de la crisi del Teatre Català. I com és natural en parla amb delectació: «A Barcelona no hi ha teatres per a les companyies catalanes; aquestes companyies no plauen ningú.»

Vegi's una mostra de l'escrit del tal Angulo: «Parece que el nuevo teatro (el que es fa al Passeig de Gràcia, palau Planàs) será inaugurado por la Xirgu y por Borrás y se tiene el proyecto de dar unas cuantas representaciones en catalán. Pero es muy probable que los ilustres actores catalanes no accedan siquiera a ello, pues tienen triste experiencia para comprender que el éxito de taquilla estriba en seguir las corrientes y gustos del público.»

No hem d'afegir-hi res!

* * *

J. Puig i Pujades treballa.

Aquest il·lustre amic nostre ha aprofitat el repòs que el fa gaudir per escriure dues o tres comèdies i una novel·la.

J. Puig i Pujades és un fort valor dintre la mostra literària. I, sense l'actual crisi de teatre—crisi més d'empresaris i de gent de teatre, que de teatre—, el seu nom tindria un ample ressò en el món teatral.

Ja que no és possible de veure representades, per ara, aquestes obres, no seria possible que fossin editades per les nostres biblioteques teatrals: «El Nostre Teatre» o «Catalunya Teatral».

Seria un homenatge a J. Puig Pujades. I seria un bé per als molts que desitgem conèixer-les.

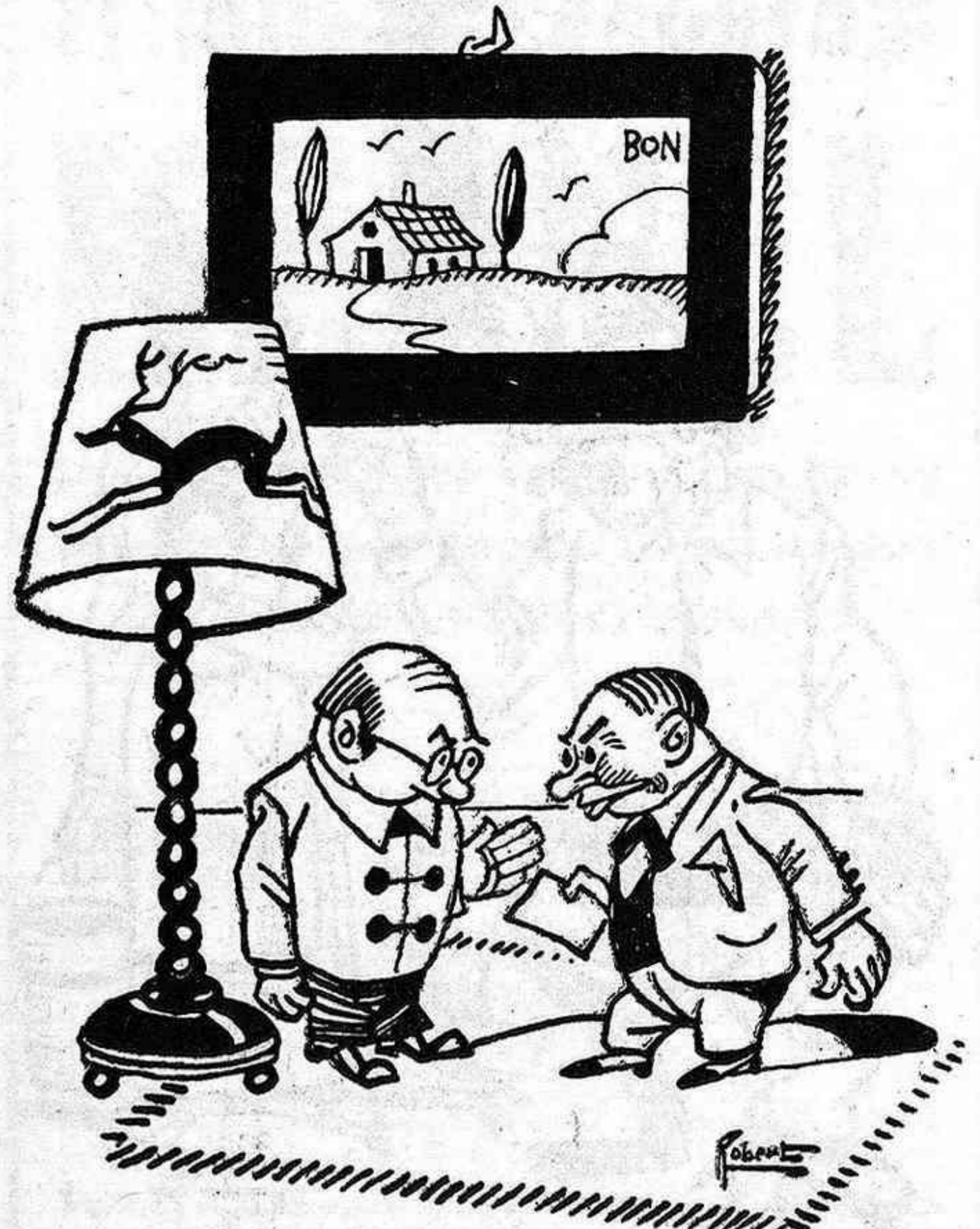
* * *

Es va pel segon homenatge que fem a Lope de Vega. Primer el del Tívoli.

Ara el del Poble Espanyol, amb la Maria Guerrero i en Fernando Díaz de Mendoza.

No haurà arribat l'hora que els que estimem Lope de Vega i organitzem un acte de desgreuges.

* * *

—Dius que allò que et va trencar les dents et va caure als peus?

—Sí. Era un maó.

«La Humanitat», apunta que en la «tournée» que la Companyia Nicolau-Martori fa pels pobles no s'ha donat ni una sola representació de «Fruita Verda» de Millàs-Raurell.

¿Serà que els pobles també tenen influència els de la Junta del Palau de Ciències?

* * *

«La Criolla» de Gastó A. Màntua al «Gran Price».

No ens ha estat possible d'anar-la a veure. Hem cercat la crítica en els diaris, i tampoc no n'hem pogut treure l'entrellat.

Això de la crítica, ja prevèiem que ens passaria. A Barcelona, la crítica és d'una desorientació eficacíssima per a allunyar la gent del teatre. Uns et diuen una cosa, altres una altra. «L'obra és molt bona», asseguren uns. «L'obra és molt dolenta», declaren els altres. Es el que no sabem comprendre que una obra pugui ésser a la vegada molt dolenta i molt bona.

Però és així. Ací, una obra de teatre ho pot ésser tot.

¿No és d'estranyar que la gent es quedi a casa?

* * *

Còmic. — Beneficis.

«Miss, Miss», segueix portant al Còmic molta gent.

* * *

¿Hi haurà teatre català a Novetats?

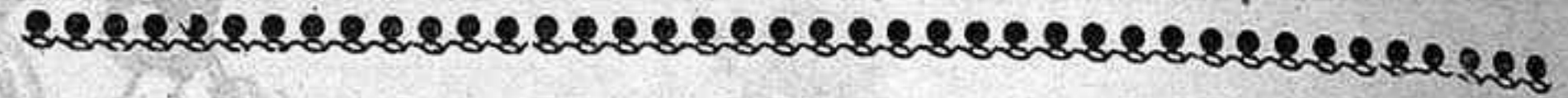

— Sempre vas torrat.

— Els meus afers els arreglo amb ginebre, ginebre, i ginebre.

Les noves de darrera hora són pessimistes.

Són molts els qui asseguren que el Novetats no hi haurà Teatre Català.

Atzavares i figures

Les atzavares amb el seu verd metàl·lic de mar i amb el seu tremp d'acer, com una arma, decoren, erectes, el paisatge català, la muntanya urbana, suburbial. A voltes es drecen enmig de les desferres, de les deixalles més heterogènies. I elles mateixes es converteixen en una deixalla, esfilagarsant el seu teixit compacte, apretat, dur i decanten la seva agressivitat elegant i graciosa, per empeltar-se el deixament i misèria del suburbi o barri on s'ha arrapat la seva indòmita coratgia que vol proclamar, àdhuc enmig l'abandó i la pobresa, l'actitud tivant, elegant i intorçable. Esforçant-se en mantenir-la rígida i sencera, recollida en ella mateixa; no volent-se contaminar de l'ambient depressiu o inferior; defensant la seva integritat com una fortalesa, amb les punxes esmolades dels seus glavis que ataquen i aguanten les intromissions dissolvents, anorreadores que la voldrien convertir en una nul·litat, en una nosa. I s'alça menaçadora, fera, com un almogàver, defensant, protegint el seu fur intern, el seu castell interior.

Enmig del bigarrabent plebeu, vol imposar i fer prevaldre el seu aristocratism senyorívol; destacar-se de la massa confosa, tumultuosa i individualitzar-se netament: no amb contaminacions poc polides, polsoses, de ramat, de multitud.

La figuera, grassa, és de saba popular, com la còrpora de Sancho Panza; com les hermesses holandeses, de Teniers o Brueghel, com els Mestres Cantaires de Nuremberg, de Wagner, com les escenes camperoles de la Pastoral, de Beethoven, com les cançons, de Claver.

Els seus fruits rodons, com globus, com fanalets de sortija, enfigassen els dits i enllamineixen la boca amb la seva dolçor de melassa. Menja temptadora dels ocells glotuts i rapisaires, vius com vaillets que fugent ravents després de les malifetes furtives a l'aguait de descuits, d'imprecaucions, d'absències d'espantalls salvadors, servadors dels fruits cobejosos, temptadors i cercats, no lliurats a la mercè i voracitat del pas-savolant.

La una figuera i una atzavera, són el marc dels dibuixos del barceloní, popularíssim i aristocràtic dibuixant Nogués, d'aristocràcia autèntica, perquè és la de l'esperit.

JOAN PARDELLANS

ESQUELLOTS

Havem llegit curosament, sense perdre punt ni coma, l'al·locució, manifest o crida que s'ha escampat per anunciar i inflar en el que es pugui les festes *en loor* del desinterès, de la conseqüència i del sacrifici.

El document que, per motius que salten a la vista, no passarà ara com ara de monòleg, és a dir, sense rèplica possible, està redactat d'acord amb les receptes clàssiques de fer tornar el blanc negre i de dissimular a gratient els fets. Si no fos per l'idioma, diríem que està escrit pensant amb els xinesos... quan els xinesos portaven cua.

* * *

Hom parla de partits veritablement històrics i això ningú no ho pot negar. El que és d'història, en tenen per a donar i per a vendre, i som a milers els qui ens la sabem de cor. Ara, que hi ha històries que fan com el carbó: emmascaren.

* * *

Algú ha proposat que la censura fos exercida per periodistes. Això seria com afegir a la pena de dany la de sentit. No cal canviar de positura. De totes maneres els dejunis fan venir gana.

Compreu L'Esquella de la Torratxa

Un catedràtic de Dret, que a estones perdudes es dedica a altres distraccions, ha volgut defensar els abusos de força dient que de les violacions en surten vides noves. Ja ens ho explicarà per peces menudes per tal que ho entenguem millor... No totes les pastanagues són filles d'una violació.

Les coses milloren que és un gust. Abans, hom preparava un combat de gran estil per mitjà del que en deien diversions estratègiques que no eren altra cosa que un aldarull de trets amb tota mena de sorolls i de calibres que allisaven el camp.

Ara, que som pacificadors, hom prepara el terrenys de les futures gestes amb el foment de les festes majors i de la badoqueria.

Això no constitueix, però, cap novetat. Coneixíem un senyor de Xereç que fa uns quants anys emprava els mateixos procediments i ja sabem com va acabar. Ja ho deien els romans: «Post festum, pestum».

Llegiu L'Esquella de la Torratxa

—¿Hi anirà?

—Fa vint anys que sóc burot i ha arribat l'hora de agrahir-ho.

Focs artificials, ballets, sortija, cobles, versos i romanços, besamans... Hi trobem a faltar els gegants i les trampes. ¿Que ja hi són? Així callem. Endavant les atxes...

Aviat no es trobaran melons ni carabasses a cap preu. Hi ha tanta demanadissa que no n'hi haurà per a qui en voldrà.

Compreu L'Esquella de la Torratxa

Pel que es veu, hi ha qui té ganes de ressuscitar les carcanades il·lustres i de reprendre aquell xim-xim que ens costa tants d'èxits. «Nunca segundas partes fueron buenas», escriví Cervantes. I quan ni les primeres van anar bé, com hauran d'ésser les repeses?

Una altra floreta d'un discurs dominical. L'escena a Somorrostro. L'orador... «tabú». «Aun cuando este local tiene por fuerza apariencias de cabaña de pescador, por dentro es una catedral en la que oficiamos los sacerdotes de antes del 14 de abril».

Per un seguit de coincidències que ara no vénen a tomb, Pamplona i Mèxic s'han fet d'actualitat.

Llegiu L'Esquella de la Torratxa

El millor Canòdrom

KENNEL

Reuneix els purs sangs seleccionats

Serveix els més complets programes

Ofereix les màximes garanties

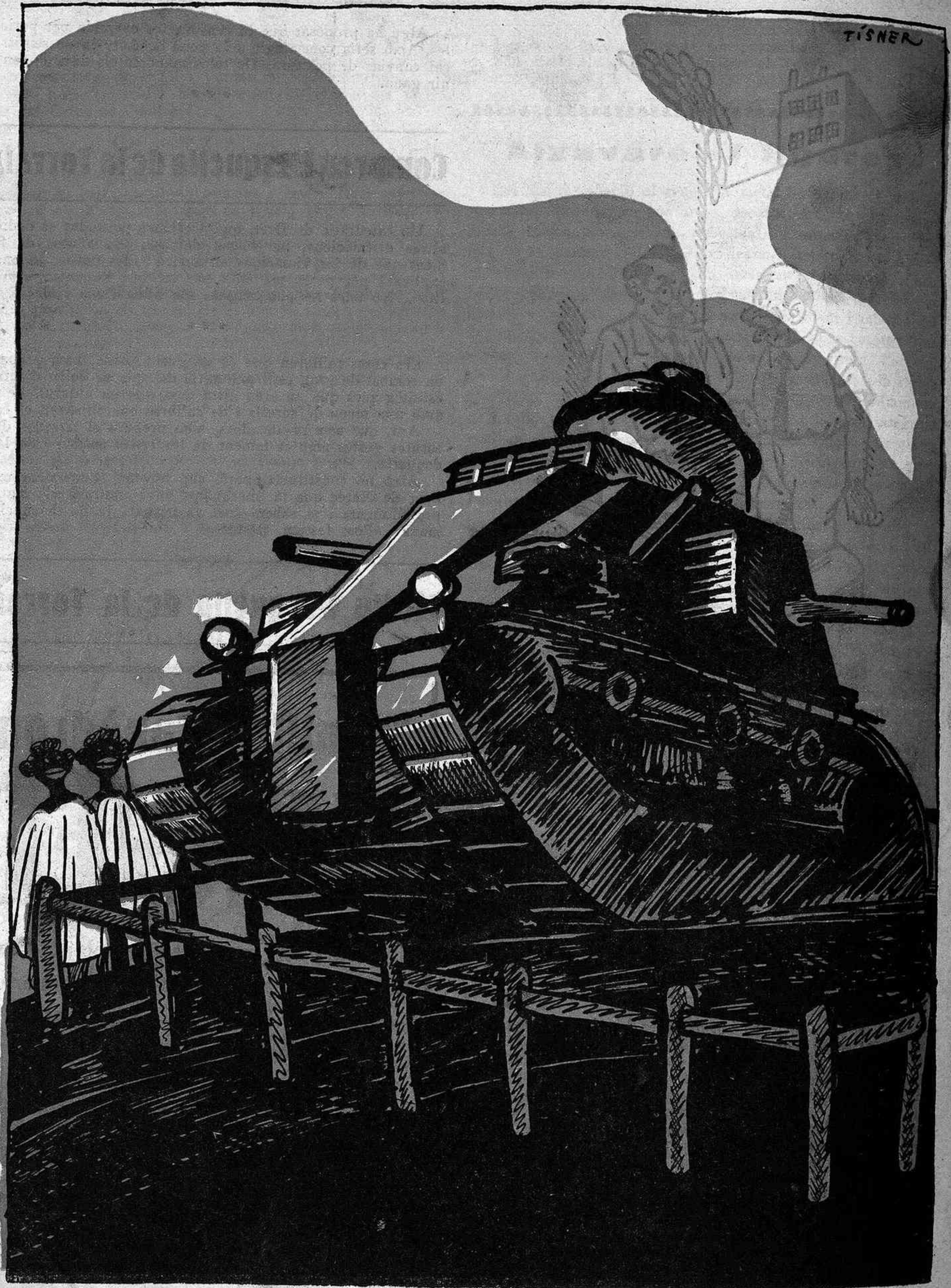
CURSES DE LLEBRERS

Avui nit i totes les nits

Dissabtes i Festius, tarda i nit

Servei de Taxis col·lectius i Autobussos

lletra P. desde la Plaça de Catalunya

—Tenint aquestes màquines, és clar que necessiten ministre de la guerra.
—I tant! per això nosaltres que no les tenim, podem passar amb ministre de guerrilles.